

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal!

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szőert minden közlés után 6 filler (3 krajczár, fizetendő)

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32 — negyed oldal ... kor. 8
fél oldal ... kor. 15 — nyolczad oldal ... kor. 4.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Karácsony.

(Izky.) A «minden kegyelem Istene és Atyja» a maga jótetszéséből ismét megáldott bennünket, mert ime: az «*idők teljességének*» emlékünnepe föderült s a hívő és bizó lélek karácsonyi szent buzgósággal és áhitattal van eltelve!

Idők teljessége!... Volt ilyen valamikor? Megtörtént az, hogy *abeestének az idők?*...

S ma talán nincs? Ma talán nem lehet orról beszélni, még kevésbbé *híhetni* ilyet?...

Hívő és bizó lélek, amely karácsonyi szent buzgósággal és áhitattal van eltelve!

Van-e ilyen? Ki az, aki hisz és bizik s karácsonyi szent öröm ömledez ajakán?

Van *hívő és bizó lélek* s van *idők teljessége!*

Nézetek szét magatok között. Vessétek szeméiket a heggyekre s völgyekre. Vizsgáljátok meg a magasságokat és mélységeket. Hasson be tekintetek a szívek mozdulásaiba, a lelkek gondolataiba. Vegyétek szemügyre a családi, az egyházi, a társadalmi életnek minden ügyes-bajos dolgot, derűs és borus jelenségeit és *íteljétek* meg magatokat, *íteljétek* meg embertársaitokat!... Az ítéletmondás, ha igazak akartok lenni magatok s felebarátaitok iránt, más nem lehet, mint ez: *bűnösök vagyunk, jöjjetek, édes Üdvözítőnk! Légy szabadítóknak, megváltóknak, vigasztalóknak, reménységünk s bizalmunk!*

Ez az önbeismerés: a *hívő és bizó lélek* megnyilatkozása, amelyet mindenkinek önmagában kell hordoznia, hogy: *magának álljon s essék!* És e lélek birtokában: *az idők teljessége nyilvánvalóvá válik!*

A kath. tanítóknak pedig legkülönösebben, kik Jézust szívünkben tartozunk hordozni, nekünk, akik bűnösségünket *magukban érezzük* s akiket bűnösségünk hajt az Isten előtt való meghódításra, amely nem az «*utca-szögleteken*» való megállás, hanem a tanteremben, nem a «*mellvergetés*», nem az «*Uram! Uram! kiáltás*» által lesz igazza: nekünk kath. tanítóknak, kik Krisztus tanítását az ő szellemében akarjuk és tudjuk érteni és tanítani: épen a *mai idők* jelentik azt, hogy

Krisztus, aki egykor, 1904 évvel ezelőtt, *bár öröktől fogva való volt*, az idő és tér korlátai közé lépett, az emberi nemzetnek az istenséggel való egybeköttetése céljából s ezzel a mi *hitünknek nagy tikkát* valósággá tette, hogy érezzük magunkat *ajraszultottaknak, a rábsághól megszabadítottaknak, megváltottaknak, örökös társaknak, osztályos atyáfiaknak, a menny örökösének s az Atyával egyeknek*. Épen a mai idők jelentik azt, hogy Krisztus Jézus, aki emberré lett, szellemének fényével, lelkének erejével, valláserkölesi tantétével és igazságaival, mint egykor, úgy ma is: *idők teljessége!* Mert, mindenenk elmúlnak, az ég és föld elmúlnak, de Isten igéi el nem múlnak. Ezek megmaradnak túl a világi hiúságokon, az ég és föld végességein. Ezek örökké megmaradnak!

A kath. tanítónak épen ma: Jézus születésének emlék-ünnepén kell ezt komolyan venni.

Az ég és föld; az istenség és az emberség; a végtelenség és végesség összelelközve jelent meg *akkor*, 1904 év előtt s ezt kell éreznünk *ma* is, ha ker. katolikusok akarunk s tudunk lenni s a ránk bízott növendékeket hívő és bizó keresztényekké nevelni.

Ha angyali seregek zengtek *akkor* örömeiket, ha pásztorok mentek tisztességet tenni, ha bölesek járultak üdvözletre az isteni *köröthez*: úgy *ma* is zengjen *örömeink*, mert az *akkor* és *ma* között olyan nagy a hasonlóság! *Akkor* az isteni személynek szólt a *dicsőség*, ma az *emléknek* s az abban jelentkező és rejlő *igazságoknak* mondjunk *Alleluját*, hogy igaz legyen a karácsonyi ünneplésünk!

A bölesek látták a *csillagot*, amely őket vezette! Ti kath. tanítók ne látnátok a hívő lelket vezető *esillagot*: a *hitet?*!

Hogy a karácsonyi örömet mi is megosszuk veletek; hogy Jézus születésének áldott emlékét emlegetve, az *idők teljességének* betelése szükséges voltát veletek együtt átérezzük; hogy hívő és bizó lelketek erejét növeljük: küldjük hozzátok e pár sort. Fogadjátok kartársi szeretetből eredő jóindulattal ezen kívánságunkat: a legboldogabb karácsonyi ünneplést!

Neveljünk tiszteletre és igazságra.*

Miután má' itten saját ügyeink barátságos megbeszélésére gyűltünk össze, azalatt ország-szerte elkészedett harc dúl és aggódva tekint minden igaz hazafi a jövőbe, oszlani fognak-e a sötét felhők, melyek hazánk fölött tornyosulnak? És mindez aggodalom, elkészedés és a harc a haza szent nevében foly! Én is szeretném ezen mai közgyűlésünket egy eszme varázsa alá állítani, mely mind-gyikünk szívében él és uralkodik: ez az eszme a hazaszeretet!

Azt hiszem, a régi magyarok, kik a föld alatt pihenik ki harcaikat, melyekkel ezt a hazát részünkre megmentették, nem beszéltek annyit a hazáról és hazaszeretetről, mint mai nemzedékünk! És mégis, ki merné róluk mondani, hogy kevesebb jó fiait lettek volna népünknek? Ok talán kevesebbet lelkesedtek, kevesebbet beszéltek, de tettek, áldoztak, küzdöttek, meghaltak a hazáért!

És tenni, fáradni, dolgozni a haza javaért, ez az igazi hazaszeretet!

Nem az az igazi hazafi, aki csak szóval hirdeti a hazaszeretetet, de nem dolgozik saját hatáskörében azon, hogy hazája erős és boldog legyen!

Mert abban áll szerintem a hazaszeretet, hogy tettekkel előremozdítsuk hazánk, népünk erejét és boldogságát. Mert ha erős a nép, akkor szabad a haza, ha erős és szabad, akkor boldog! Ezt az erőt és boldogságot pedig csak az a nép érheti el, melynek lelke művelt, melynek jellemere erős, melynek erkölcesi tiszták!

Arra kell tehát minden igaz hazafinak törekednie, hogy nem csak saját lelkét művelje, hanem tehetsége szerint, saját hatáskörében, az igazi műveltséget, az erkölcsök haladását, a jellemek szilárdítását előmozdítsa!

És épen ezen igaz hazafias tettekre kinek nyílik több alkalm, mint nekünk papoknak és tanítóknak, kiknek hivatása az ifjú nemzedéket, hazánk jövő-dő erejét nevelni?

A történelmi lapjai és mindennapi tapasztalataink azt tanítják, hogy a legjobb egyének azok, kik a legjobb nevelésben részesültek. És a társadalom, a nemzet nem egyéb, mint az egyének sokasága, és minél több nemeslelkű művelt egyént adunk a társadalomnak, annál erősebb és annál boldogabb a haza és annál tökéletesebben értettük meg és teljesítettük a mi hazafias kötelességünket.

Ma Európában már csak úgy állhat fenn egy nép, csak úgy őrizheti meg hatalmi állását és függetlenségét, ha azt civilizációja, műveltsége által meg tudja védelmezni.

Ezt a civilizációt, ezt a kulturát pedig nem a vasúti hálózat sűrűségéből, nem az ipartelek keményei füstfelhőiből, nem a közgazdaság és

kereskedelem fölvirágzásából, nem a hírlapokat olvasók számából, de egyedül magának a népnek szellemi, lelki műveltségéből itelem meg. Minden anyagi haladás, veszélyes egy népre, ha hiányzik ez a *szellemi alap*, ha *külről* ráerőszakolják ezt az anyagi fejlődést, *lelki, benső nevelését* pedig elmulasztják. De örömmel üdvözlöm a kor minden találmányát, fölfedezését, tudományát, haladását ott, ahol az anyagi fejlődés a szellemi fejlődéssel karöltve halad, hol a lelki fejlődés szüli az anyagi haladást.

Es hogy népünk, hazánk ezt a szükséges, nélkülözhetetlen lelki civilizációt és igazi kulturát elérje és ezáltal benső erőt gyűjtsön hazánk szabadságának megőrzésére, boldogságának megteremtésére, erre vagyunk mi itt, tisztelt közgyűlés!

A mi kötelességünk, igaz, erkölcsi, lelki nevelés által emelni, erősíteni népünket!

Tanítsuk azért azt a népet két dologra: tiszteletre és igazságra!

Tiszteletre!

A mai kor ferde műveltsége az, amely az ő arroganciájával minden tiszteletet megtagad.

A tiszteletet megtagadja az Istennek: atheista; megtagadja a haza törvényeinek: nihilista; megtagadja az elöljáróknak: anarchista; megtagadja embertársainak: szociálista; megtagadja a léleknek: materialista; megtagadja saját testének: erkölestelen, szemérmetlen.

És a kornak ezen gonosz áramlataival szemben az igaz nevelés föladata, az ifjú nemzedéket tiszteletre tanítani.

Tisztelje az Istent! Ha Istent tiszteli, elismeri, hogy igen is van a jó és gonosz között egy határ, akkor aláveti magát egy erkölcsi törvénynek, mely nem az ő tetszésétől és szenvedélyétől függ.

Tisztelje embertársát! Akkor az emberi törvényeket, a haza törvényeit is be fogja tartani, nem fogja elnyomni a szegényt, kizsarálni a védtelet, irgalmas, segítségre kész, szeretetteljes, a társadalomnak hasznos tagja, hazájának jó fia lesz!

Tisztelje önmagát! és erkölcsös lesz. Testi és szellemi erejét nem lehaságokra fogja pazarolni, hanem a haza szolgálatában fogja értékesíteni.

Az igazi nevelés második nagy tényezője, amelyre figyelmüket föl akarom hívni: az igazság! Tanítsuk a népet igazságszeretetre!

Hízen az igazság a lelek élete: boldogság, szeretet, szépség, jóság! Szeresse és keresse a nép ezt az igazságot!

Ismertessük meg ifjainkkal az igazságot a teremtményekben és ügyes, okos munkások lesznek.

Ismérjék meg az igazságot az embereken és méltányosak lesznek!

Ismérjék meg az igazságot az Istenben és hívők lesznek.

Hízen az elemi-, közép- és főiskolának célja és föladata nem az, hogy a tanuló fejét a tudományok tárházába tegye, hanem hogy azt a lelket csiszolja és rugékonnyá tegye, saját helyes gon-

* A gyergyói róm. kath. tanító-egyesületnek nov. hó 24-én Gyergyószentmiklóson tartott közgyűlésén fölolvasta Molár János gróf egyesületi elnök.

dolgozásra és itélkezésre tanítsa, hogy mindenben az igazságot keresse és a mulandó földi igazságban az Istent, az örök igazságot találja!

Ahol ez az igazságszeretet elvész, ott kezdődik az egyének és az országok bomlása!

Mert ha egy nép az örök igazságot nem keresi és nem látja, akkor keresi a földi ravaszságot, Isten és lélek helyett keres léha élvezetet, olesó kedélyt, hivatalt és aranyat, furfangot és politikát. A szerenese felkelő napja az istene, melyet imád: igazsága ami népszerű, jó ami pillanatnyi sikerrel kecsegtet.

Igazságszeretet nélkül nincs hit, remény, szeretet! Az igazságszeretet pusztulása a letűnő hitelet, a rothadó civilizáció: a bukó nemzet, a baldokló hazza hírnöke!

Ezektől mentjük meg, ovjuk népünket.

Adj Isten a mi szeretett hazáknak jó iskolákat. Add, hogy minden nevelője e népnek ismerje föl nagy feladatát. Keresztény, katolikus iskolákban keresztény, erős jellemeket neveljünk. Es bátran, bizva tekinthetünk a jövőbe. Örízni fogja hazánkat itt a földön egy erős, jellemes keresztény nemzetek, ott fönn az egben pedig a mi nagy Patrónánk, a szeplőtlen szent Szűz.

Válasz Szentgyörgyi L. úrnak.

A »Néptanítók Lapja« I. é. 48. sz. megjelent tanulmányára.

Nem ismerjük uraságotat. Csak dolgozatát olvastuk néhányan mi elmaradt felekezeti tanítók. Uraságod ugyan tanulmányról beszélget, de talán csak megdolgozás akar e gyakorlat lenni.

Olyan megdolgozása a felekezeti tanítóknak, mely végeredményében azt célozza, hogy a felekezeti mesterek üröljenek a 400 forintos fizetésnek, mert nagy tömegükben arra sem szolgálnak rá.

Tessék elhinni, hiabavaló fáradság volt e dolgotul vesződni. Mi, felekezeti mesterek, úgy is tudjuk, hogy nem érdemelünk többet. De még ennyit sem! Mert a mi munkánk, arányitva az állami iskolák, uraságod szerint, fenomenális eredményeihez, pazarul kevés!??

Már amint ezt uraságod bámulatosan éles logikával lehozza abból, hogy az állami iskolák *palotákban nyújtózkodnak, a felekezetiék pedig »rozoga, nyakra, életveszélyes épületek«* ben: az állami iskolák dúsán föl vannak szerelve, a felekezetiékben pedig a mester a szobájából visz széket, hogy leülhessen viskójában.

Hát persze, persze! Uraságod szerint a fő a butor, a dús felszerelés. A tanító az ráadás. A tudatlan is tud tanítani, csak vezessük be egy dúsán felszerelt állami iskolába. Mert a felekezeti még a joravaló tudatlan is kerüli.

Azaz dehogy is. A modern berendezés, a dús felszerelés esalogatja a tehetségeket. Már amilyen tehetségről szó lehet azoknál az egyéneknél, kik *»csak egy élőképzettséggel s ragányos természetű földművelői vizsgálatok után jutnak a képzőintézetekbe«*.

Vagy tán ez is csupán a felekezeti képzőkre szól? Figyelmen kívül méltóztatott hagyni, hogy az állami tanítók túlnagy része *ezekből a ragalmas intézetekből került a dús felszerelés közé.*

Mach keine Narheiten, Heinz! Minek az állami iskolába a tehetség, mikor megvan a dús felszerelés. Minek oda az a magas képzettség, mikor a fő a dologban az, hogy *»a célszerű kályhák beszerzéséről, megfelelő mennyiségű és minőségű tüzelőanyagáról; a folyosók és udvarok állandó tisztogatásáról«* gondoskodjanak és hőmérőkkel figyeljenek a kellő hőmérsékletre. (Szíves figyelmébe ajánlom még a hygrometert, a carbacido-metert, talán még az anemometert is, hogy tudódjék, merről jön s milyen erős a szél!)

Minek erre tehetség? Ezeket a dolgokat az ön *»effajta«* *»homályfedttmultu«* tanítói jobban elvégeznék.

De azt talán maga sem hiszi, hogy mi felekezeti tanítók ködményben ülünk az iskolában s térdig járunk a szemétnben? Vagy talán uraságod felekezeti tanító volt?...

Természetesen oklevéllel. Teljesen merev, minden rugalmasságtól ment bizottság előtt letett vizsga alapján.

Nem úgy, mint a pusztai és havasi tanítók, kik *»csupán az elemi iskolát, vagy ennek két-három osztályát végezték«,* s kik 200 forintokért iparkodnak kevéske tudásukból tőlük telhetőleg valamit adni, hogy így legalább mégse egész állat legyen a pusztai béres, a havasi pástorember.

Miért nem megy uraságod oda tanítónak 200 sovány forintoskáért? Ekkora ideálmussal ott volna uraságod helye a kultura örállomásain.

Nem találja ezt a dolgot magasztosnak? Egy kiesít koplalva, dústalan felszereléssel *»lantornakkal beragasztott ablaktáblák, rosszul záródó ajtók«* mellett *»dohos, füstös, padozatlan tanteemben«* dolgozni azon, hogy a magyar kultura zászlaja ott lobogjon a bércék legtetetjén is.

Édes jó uram, *mi ezekkel az »effajta«* tanítókkal kezelt szoktunk szorítani.

Mi ezektől az *»egyszerű irástudó földművesek, iparosok«* től egy-egy kevéske lelkesedést is szoktunk tanulni. Mert nem gondolja uraságod, hogy ezek az egyszerű emberek két kezükkel többet keresnének, mint az a 150—200 sovány forint? Nem találja uram ezeknek a lelkesedését egy igen kevésket tiszteletreméltónak? Mi is jobb szeretnénk ugyan, ha önhöz hasonló ideálisták kerülnének oda, de hát addig is engedje meg, hogy mi ne tartsuk ezeket a napszámos testvéreket *»homályfedttmultu existentiák«*-nak. A házépítéshöz földmunkások is kellenek s azok végzik a legkeményebb munkát. A háborúban előőrökre is vagyonszükség. Miért nem jelentkezik uraságod?

Vagy jobb a tábor közepén édesen pihenni s hajnal felé a felebremlét stádiumában holmi butorlogikáról beszélni!?

Ha ilyen ideális tanítók volnának már a végvárakban is én Istenem, beh arany dolog volna. Akkor a közigazgatási bizottságok a felekezeti

iskolák eredménydus működéséről adnak «megható módore» jelentéseket miniszterünk elé.

Íly ideális tanítók mellett a felekezeti tanítóké lennének — bár kevesebben vagyunk nem az állami iskolák dús felszerelése a vezető szerep.

Bár ezt a vezető szerepet uraságod maga sem hiszi, olyasvén holmi nagyon is alacsony % olvasmányokról nem tudom melyik megye öszinte tiszteletteljesen állami iskoláinál.

Vagy tan a tehetségek megnyilatkozásában látja uraságod a vezető szerepet? Engedje megemlítenem, hogy hazánk egyik legtekintélyesebb egyesületében a felekezetiiek dolgoznak, az államiak pedig eljárnak.

Meg egyet legyen szabad megkérdeznem érdekes tanulmányából.

Mondja meg igaz lelkéből, statisztikai alapon állítja azt, hogy az állami tanítók, akár aránylag is számítva, a legtöbbet tesznek a társadalmi tétel?

En edes jó uram, ön veszedelmesen téves fölfogásokban leledzik a felekezeti tanítók dolgai fölül. Edes jó uram, ön hámulatatos merészséggel állít sajátos dolgokat akkor, midőn a magyar nyelv érdekében folyó munkából minden érdemet az állami iskoláknak vindikál, s nekünk nemesek helyet nem ad, hanem egy gyöngé oldalbaütést is iparkodik applikálni azzal a 156 magyarul nem tudó mesterrel. Nem olvasott a komáromi kultúrvesztésről? Ott 24-ből 19 kath. hitközségi tanító fejére szállott a babér a hálás honfiak elfogulatlan kezéből, mert ezek az ő működésükből 19 községet tettek szívből-lelkéből és nyelvben teljesen magyarra!

Engedje meg, hogy megkérdezhessen, hogy tudja-e uraságod, mi legyen az a statisztika!? Tudja-e uraságod, hogy az állami iskolák nagyjából a nemzetiségi vidéken vannak elhelyezve s így a magyarosítás statisztikájában okvetlenül nagyobb viszonyszámot kapnak már csak azért is, mert kevesebb a számuk?!

Szokott uraságod néha-néha visszafelé is emlékezni?! Emlékszik még a múlt évekre, midőn arról volt szó, hogy az állami kollegák számára (szívesen tettük) a gesztenyét kikaparjuk, emlékszik még arra, hogy akkor edes testvérei voltunk talán még uraságodnak is!?

Vagy talán attól fél, hogy azok az esetek megismétlődnek a kollegiális összetartás révén?

Tossek csak elhinni, nem volt szükség erre a «tanulmányra». Van minálunk tanítóknál elég kuszál arra, hogy össze ne tartsunk.

Meg csak arra vagyunk erősen kíváncsiak, mit szól az ön tanulmányához *Halász Ferenc* oszt. tanácsos ur, ki a mi kasztunkból lett a mi büszkeségünk, mit szólhat hozzá *Makay és Kaszkovics* oszt. tanácsos urak, kik szívesen szorítják meg a felekezeti mester kezét! Kíváncsiak vagyunk, miért is közölte le a «Néptanítók Lapja» az ön tanulmányát, melyet egy kevés optimizmussal lepezdész korából való lelkének óhajtunk tekint-

teni erre a tételre: Melyek az állami oktatás előnyei?

Ugyan vallja be, edes jó uram, hogy deakkori pensumfüzetéből böngészte ki ezt a «tanulmányt» s mi szívesen meghöcsátunk önnek.

Kározy Béla.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottságának Kath. Tanügyi Tanácsa folyó évi december hó 29-én d. e. 10 órakor a Szent-István-Társulat kis formában gyűlést tart. Tisztelettel értesítjük, hogy az Immaculata-jubiläum alkalmából a Tanács tagjai a gyűlést megelőzőleg 9 órakor Jézus szent szíve templomában ünnepélyes szentmisét hallgatnak. A gyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki bejelentések. 2. Emlékdészéd Erdődi János fölött. Tartja: *Dresslauer Ferenc*. 3. A javított és a képviselőházhoz beterjesztett népoktatási törvényjavaslat. 4. A Magyarországi Tanítók Országos Bizottságának a képviselőházhoz benyújtott memorandumával szemben a magyar katolikus tanítók álláspontjának megállapítása. 5. A kath. népiskolai és ifjúsági könyvtárnak szervezése és jegyzéke. 6. A Kath. Tanító-Egyesületek és a Kath. Tanügyi Tanács működésének kapcsolata és a kath. tanítói egyesületi élet irányítása. 7. Intézkedések a Kath. Tanügyi Tanács jövő évi működésének előkészítése tárgyában. a) A kath. népoktatási intézetek rendtartási szabályzata. b) A kath. felsőbb leányiskolák szervezete és tanterve. c) A kath. tanítóképzők rendtartási szabályzata. d) A polgári iskolai tanítóképzők tanterve. e) A kath. iskola-egyesület szervezése. 8. Bejelentett indítványok tárgyalása. Budapest, 1904 dec. 18. Az *elnökség*.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat története. Ötvenedik rendes közgyűlése alkalmából a Társulat megbízásából írta dr. Nötter Antal, a Szent-István-Társulat titkára s Tudományos és Irodalmi Osztályának tagja, Budapest, 1904. Ára 2 korona. A Szent-István-Társulat 1904. május 20-án ötvenedik rendes közgyűlését tartotta. Ez alkalmából a Társulat titkára, dr. Nötter Antal, megírta ennek az előkelő irodalmi egyesületünknek eseményekben gazdag történetét. A Szent-István-Társulat keletkezése az 1848. évbe esik, s a magyar sajtószabadság egyik legelső s legjobb gyümölcsei közé tartozik. Fogarasy Mihály, a pesti hittudományi kar akkori igazgatója, a későbbi erdélyi püspök, alapította meg a Társulatot, melynek első elnökei Károly István és Cziráky János grófok voltak. Kik a nyolcvanas években állottak a Társulat élén. Az abszolutizmus idején a Szent-István-Társulatnak igen fontos szerepe volt nemzeti szempontból. Abban a szomorú korszakban, melyben a rendőri hatalom reá nehezedett az írói tollra és mindenemű gyülekezetre s amelyben Akadémia és más irodalmi intézeteink működése szünetelt, a Szent-István-Társulat nemesek létezett, hanem nagyban működött is. A rendőri hatalom nem mert komolyan ujjat húzni olyan társulattal, mely az ország püspökeinek védőszárnyai alatt volt s melyet maga Albrecht főherceg, Magyarország akkori katonái és polgári kormányzója, vett őtalmába. A Szent-István-Társulat kedvező helyzetének nagy hasznát vette a magyar irodalom, mely e korszakban a Szent-István-Társulathoz talált menedékhelyet. Ebben a korban a Szent-István-Társulat a magyarság öre volt: a magyarság fönntartásán fáradozott nemesek is az országban, hanem ennek határain túl: Bukovinában, Moldvában és Oláhországban is, ingyen küldve ezek magyarajkú lakosságának magyar könyveket és újságlapokat és egy pár bukovinai magyar ifjút fölnevelve: továbbá az országot

VEGYESEK.

A miniszter köszönete. A közoktatásügyi miniszter Hornig Károly báró veszprémi püspöknek, aki a római katolikus iskolák szegénysorsú tanulóinak között 813 korona értékű tanszert osztott ki, elismerését és köszönetét nyilvánította.

Kath. iskola védelme. Sigray Antal gróf kétezer koronát meghaladó összeggel hozzájárult a vizsáki római katolikus iskola költségeihez, s az iskolás gyerekeknek karácsonyi ajándékokra száz koronát adományozott.

Karácsonyi iskolai ünnepélyek. A karácsonyi színhátékok mind jobban és jobban telt nyerne iskoláinkban. Igen sok tanító szabad idejének egy részét örömmel fordítja karácsonyi színhátékok betanítására, rendezésére. Ezen áldozat legtöbbször szép erkölcsi és anyagi hasznot eredményez a tanítás szent ügyének. E játékok gyermekek ügyességét nagy mértékben fejlesztik, az iskola iránti érdeklődést a szülők és a nagyközönség szívében felkeltik, a tanító fáradozása, munkássága iránt tiszteletteljes halál ébresztenek és a népet nemeseen szórakoztatják. Ez az erkölcsi siker. A csekély belépti díjból, melyet szívesen fizet meg a színháték minden nézője, egy kis töké gyűjthető össze, ami nagyon sok füvös dologra fordítható. Ez az anyagi haszon. Ebből kifolyólag dícséretre méltó *Böröcz* Béla pinkamindszenti kántortanító buzgósága, ki nem nézve semmi fáradságot, az idén ismét a község nagy közönségének és a környéknek épülésére iskolájában vallásos pasztorjátékokat rendezett.

Halálozás. *Ij. Sztankó* Ferenc f. hó 18-án hosszú kínos szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos fölvétele után élete 28-ik, boldog házassága 5-ik évében elhunyt. A boldogult hült tetemeit általános részvét mellett f. hó 20-án temették.

Az erdem jutalma. *Messes Pálkőpár* szentferencendi házfőnök, hitelmező és elemi iskolai tanító 32 évi sikeres tanítói működés után a jelen év végén a jól megérdemelt nyugalmába vonul. Ez alkalomból a veszprémi róm. kath. iskolaszék és tanító-testület folyó évi december 18-án, vasárnap d. e. 1/2 11 órakor a szent Anna-iskola helyiségében búcsu-ünnepélyt tartott.

A gyermeki elme fejlődése és működése. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium megbízásából írta: Ranschburg Pál dr. ideggyógyorvos. Budapest, 1904. Az «*Athenaeum*» kiadása. 168 lap. Ára 4 korona. Ranschburg Pál dr. midőn az előttünk fekvő munkáját megírta, nem tevélt a hipotézisek bizonytalan talajára, hanem bő tudással, alapos megfigyelésekkel és a kérdés mély tanulmányozásával összegyűjtötte a gyermeki elme fejlődésére és működésére vonatkozó objektív tapasztalatokat és különösen a saját tapasztalatai alapján a fölvetett nagyfonosságú kérdésekről egy bármely irodalomnak díszére való, minden pontján biztos talajon mozgó, világosan, könnyen érthető tudományos munkát írt, az idegélet egyik legérdekesebb részéről: a gyermeki elme fejlődéséről és működéséről.

Hogyan magyarosít a kath. iskola. Jerszeg krassó-szörény megyei községnek huszonnégy évvel ezelőtt Faragó Károly leit a román és tótajku telepések által lakott községnek piébánosa. Első dolga volt, hogy a nemzetiségi ellentéteket kiegyenlítse s a lakosság között testvéries érintkezéseket hozzon létre. Ez sikerült is neki: azután hozzáfogott a magyarosítás munkájához. Ma már az újabb román generáció csaknem kivétel nélkül beszéli nyelvünket. Az ő idejében épült újra a templom s hazafias buzgókodásának köszöni létét a most fölavatott igazri és jerszegi római katolikus iskola is.

Jótekonycelu ünnep. Az angolkiasszonyoknál a napokban a tanítóképző-intézet segítő-egyesülete javára jótekonycelu ünnepet rendeztek. Ez alkalomból nagyszámú előkelő közönség gyűlt össze az intézet dísztermében: ott voltak többek közt: Venckheim Frigyes gróf, Forgách grófnő, Barkóczy Ilona bárónő, Kohl Medárd püspök, Kováts Gyula egyetemi tanár, Kurtz Vilmos apátpiébános, Walter Gyula dr. prelátnak-kanonok elnök igen érdekes és tanulságos előadást tartott a karácsonyi népszokásokról.

Igaz Szó. Ennek a Budapestben megjelenő kitünő keresztény szociális lapnak immár 14. száma hagyta el a

kívül Ausztriában és Olaszországban állomásozó magyar katonáknak is küldözgetve magyar nyelvű ajándékkönyveket. A hazafias működése mellett, mellyel a katolicizmus és a magyarságot egyformán szolgálta a nép között, nagyszámú tudományos irodalmi működést is fejtett ki az abszolútizmus idején. Az írók tekintetes gárdája csoportosult körülötte: Majer István, Toldy Ferenc, Vas Gedeon, Tarkányi Béla, Török János, Daniélik János és mások ez időben a Társulatnak szentelik tollukat. Nem esoda, hogy az ötvenes évek végétől a hatvanas évek közepéig a Szent-István-Társulat igazgató-választmányában olyan férfiak ültek, mint Deák Ferenc, Eötvös József báró, Császor Gergely, Toldy Ferenc, Pauler Tivadar, Romer Eövis, Vas Gereben, Mindszenty Gedeon, Lonkay Antal, Táruváry Alajos, Keckeméthy Aurel, Török János, Kaulz Gyula, Wenzel Gusztáv, Horváth Cyrill, Semmelweis Ignác stb. A protestánsok nem néztek akkor feltételekkel szemmel a Szent-István-Társulat működését: sőt protestáns iskolák, mint pl. a nagykereszi ev. ref. gimnázium és a sárospataki ref. kollégium, a Szent-István-Társulattól ajándékkönyveket kértek ifjúsági könyvtáraik számára. A moldvai és balkán felszigeti magyarság anyanyelvének és vallásos szükségének ápolására a Szent-István-Társulat 1861-ben külön egyesületet alapított: a ma is fennálló és nagyobb pártolásra érdemes Szent-István-Társulatot. A 60-as évek közepén különféle belső reformok foglalkoztatják a Szent-István-Társulatot: a 70-es években pedig Ipolyi Arnold és utódja, Tarkányi Béla elnök vezetésével a legzöldebb körű irodalmi működést kezdi kifejteni, melynek egyik főága: a tankönyvirodalom. Ez a működés még fokozódik a nyolcvanas években, midőn az elhunyt Károlyi István és Cziráky János grófok helyébe Károlyi Sándor és Apponyi Albert grófok léptek mint elnökök és tart ma is. Zichy Nándor és Esterházi Miklós Móríc grófok elnöksége alatt a Szent-István-Társulat e fontos kulturális tevékenységének történetéről ad számot dr. Natter Antal könyve, mely egyszerűen feltárja a nagy küzdelmeket, belső válságokat, melyeken a Társulatnak át kellett esnie. *A képpel díszített mű a Szent-István-Társulat tanjai részére tagjelvényként jelent meg, de megszereshető könyvtáras úton is a Szent-István-Társulat könyvtárában: Budapest, IV., Keckeméthy-utca 2. szám.*

Szent István király elele. A Szent-István-Társulat választmányának megbízásából írta dr. *Karácsonyi* János. Budapest, kiadja a Szent-István-Társulat, 1904. A Szent-István-Társulat fennállásának és áldásos munkálkodásának félszázados fordulóján megírta védőszentjének, szent István királynak életét. Karácsonyi könyvét nagy megnyugvással fogadhatjuk: a munkának előnyeit, melyek Karácsonyi írói egyéniségének is erényei, főlegleges leme elősorolni. Karácsonyi mint hivatásos történetíró mindenben és mindig az igazságot keresi. Szíve egyaránt telve van egyházának és hazájának szeretetével: ez adja nekik az erőt ahhoz, a munkássághoz, mely nála szívetet nem ismer, történelmi irodalmunkra pedig a késő korig gyűjtőesőző marad. A számos képpel díszített szép könyv ára 3 korona. Megrendelhető a *Szent-István-Társulat könyvtárában: Budapest, IV., Keckeméthy-utca 2. szám.*

Családi regénytár. 1. **A méltóságos asszony emberei.** Elbeszélések, írta *G. Büttner Julia*. A Családi Regénytár 37-ik kötete. 2. **Henri Harland. Sampaolo grófja.** Regény. Angol eredetiből fordította G. M. A Családi Regénytár 38. és 39-ik kötetei. 3. **A zengő hegy.** Bükkeséki históriák. Írta *Tureczai György*. A Családi Regénytár 40-ik kötete. (Egy-egy kötet ára díszes vászonkötésben egy korona.) A Szent-István-Társulat Családi Regénytára négy új kötetet lép a karácsonyi könyvpiaára. Két kötet eredeti elbeszélést, a másik két kötet egy hájos apai regényt, valamennyi élvezetes, nemes és esztétikailag értékes olvasmányt nyújt a művelt közönségnek: némely sorakozik ez újabb négy kötet a Családi Regénytár megelőző kötetéhez. Rég olvastunk ilyen közvetlen segítséggel megírt hájos, úde, tiszta elbeszélést. Melegen ajánljuk a művelt családoknak. Ezt bátran kezébe adhatják minden felnőtt leányuk.

sarót. Amíg az első számban ígért, fenyvesen beváltotta. Magas színvonalú, érdekes, tudásoson van összeállítva, mint az Augustinuszba *Glossaria* Sander dr. a nyelvészem fogás, az vételemeket a szociológus jövőkép, Csontos Endre a) igazságszólásáról, *Csepeli* Lajos dr. a hiteseitől. Megjelent továbbá benne *Haszóni* Károlynak a szociális kongresszuson tartott beszéde. Felelős szerkesztő *Beves* István. Előfizetési ára 1 évre 2 korona. Magánvagyánnyal ingyen megrendelhető. Budapest, Szent-Ábrahámszög 25.

A kath. iskola magyarsága. A *Debreceni, Debreceni* *Magyar és Német* rom. kath. iskolák a debreceni rom. kath. iskolában, boldogult Erzsébet királyné emlékére gyásznapot tartottak, amelyen gyásznapra előzött meg. Utána a három iskola tanulóit tanulókból, kizárólag magyar nyelvű tanítást, angol és magyar nyelvet. A három iskola együttesen tartott ünnepély.

Iskolaünnepély. A boldvai rom. kath. népiskola márc. 11-én Szeptimian Bogdanovics domjának felszentelési jubileumát alkalmából igen sikerült Maria-ünnepélyt tartott. A meghívott beszédet *Leoni* Ferenc tanító tartotta. A műveket a kántor költeményeket szavaltak és Maria-ünnepélyt énekeltek.

A Kath. Tanügyi Tanács ülést tart. Lapunkban közöltük a Magyar Szent a Kath. Tanügyi Tanács e hónap 21-én ülést tart, melyen több fontos kérdés került tárgyalásra, így a jogszilárdított törvénytervezet és ezzel kapcsolatosan a felkeltett tanítók fizetése, a kath. tanítók képzés tanárának képzése, a tanítóképességi felmérés, tanügyi jog ezenkívül a tanács a kath. népiskola könyvtára, szerkesztő és könyvjegyzék tárgyalta, melyet a Szent-István-társulat 2-ig kiadott; volt még a szilvágyi népi munkatervet, melybe felveszi a kath. népiskolák a kath. tanítók, felsőbb tanítók, tanítók, szabályzatának sürgető elkészítését, melytől a tanácsülés elé méltó érdeklődéssel tekintenek a kath. tantervek.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. P. Olyan hírt, honnan teljesen ingyen szerezhessük az előnyeket, nem ismerünk. A Szent-István-társulat oly mesés írás, szállítja a népkönyvtárak számára a könyvtár, hogy a legesélyesebb arányú ábrázattal legelőnk a farsang vett népkönyvtár. — **B. F.** Csak a legújabb hírt bizottság után érhetek el. Ha mi adjuk az ismét, oda költök le véleményezés végett. Ajánljuk a **Zászlók** újragyűjtését, megrendelhető a **Zászlók** szerkesztőségénél Budapesten, VII. Dámykócsin utca 2. Az **Orangyal**-t. Megrendelhető Győrött Károlyi Endre szerkesztőnél. Ára 2 kor. 3. Forduljon a gazdatisztához. — **A. J.** Csak magánvagyona után vonható meg közsegi adóval, az iskolai feladatok jövedelmé után semmiféle közsegi adót nem fizet. 2. Kötelesek paragrafot fizetni. — **U. G.** Elküldjük. — **L. F.** Beérkezett. Köszönet. — **G. F.** Levélben feleltünk. — **K. A.** A díj 1. kor. melléklet: keresztlevél és illetőségi bizonyítvány. — **S. J.** Levélben sok oly kérdés van, melyre mi feleletet azért nem adhatunk azonnal, mert szorosan véve nem iskolai ügyre vonatkoznak, s így magunknak is a legújabb jogszólás véleményét kell kérni. Levélben feleltünk. — **T. F.** Nem tudunk helyet szorítani s így nem tudunk felelni.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Kőhidgyarmatra (Esztergom m.) előkelő gazdatiszti családhoz egy 8 éves leányka mellé rom. kath. nevelőné keresettek. Felvétel mellett 30 korona tandíjban részesül. Megválasztatik, hogy tanítói oklevéllel bírjon, a

német nyelvben és zongorában oktatást adni tudjon. Előnyben részesülnek, akik valamely nőszertzet intézetében végeztek. Személyes megjelenés óhajtható. Ajánlatok a kőhidgyarmati plébániahivatalba emzsendők.

701 1-1

Nagy-Kovács (m. p. Dejes, Nyitra m.) tanítóné keresett. Fizetése 600 korona, bútorozott szoba és 4 méter kemény tűzifa. Pályázati határidő *dec. 31.* Megválasztott köteles állást 1905. évi január hó 3-án elfoglalni. *Iskolaszék.*

708 1-1

Egri érseki megye

Mezőkövesdre jóhangú segédet keresek. Fizetése 800 korona. Az állás január 1-én elfoglalandó. *Gárd* *189* *évi.* kántor.

707 1-1

Erdőteleki (Heves m.) rom. kath. segédtanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: élelmezés a kántornál, 400 korona, különszoba. Pályázati határidő *december 20.* *Vass József* lelkész.

709 1-1

Erdélyi egyházmegye.

A brassói rom. kath. egyházközségnél a kántori (regenschorn) állás tényleg és jogilag megüresedvén, arra évenként pályázat hirdettek. Az állás évi összes jövedelme 1613 korona, amelyhez a helybeli rom. kath. főgimnáziumnál leendő nettó alkalmzatása esetén az ének-és zenetanításért évi 500 korona járul. A megválasztott kántornak (regenschornak) kötelessége: 1. A plébánia területén szokásban levő és az egyházi törvények értelmében előírt szertartásoknál az énekkel és orgonajátékkal közreműködni. 2. A helybeli rom. kath. 6. osztályú fiúiskolában az énekitanítást eredményesen eszközölni. 3. A kiválóbb ünnepnapokon és más alkalmakkor a szentmiséknél és ünnepi vacsernyéknél (vespera) az általa kötelezőleg szervezendő énekkart és a közreműködő városi zenekart önállóan vezetni. Pályázni ohajtok főlhivatnak, hogy szabályszerűen fűszerelt folyamólványukat, amely a brassói rom. kath. egyházközséghez emzsendő és a jelzett pléb. hivatalhoz küldendő, legkésőbb évi *december 31-ig* annak is inkább benyujtsák, mivel később érkező pályázatok figyelmenbe vételét nem fogják. A pályázati folyamólványhoz következő okmányok esatolandók: 1. Keresztlevél. 2. A jelenlegi alkalmaztatásról szóló illetékes előjárósági bizonyítvány, esetleg a korábbi szolgálattól szóló bizonyítványok. 3. Az egyházi (gregorián) és világi ének és zene tanítására, valamint karvezetői (dirigensi) alkalmazhatóságára vonatkozó okmány. 4. Bizonyítvány arról, hogy kántori kötelezettségének eleget tett. vége 5. Magyar honossági (illetékeségi) bizonyítvány. Pályázni ohajtok egyúttal figyelmeztetnek, hogy a német nyelv ismerete szükséges, továbbá, hogy 1905. évi január hó 8-án délután tartatik a próba, amelyen a személyes — saját költségén történő — megjelenés kívánatos. Az alkalmaztatás első éve próbaévnél tekintetik. *Neuerher Odion*, apátplébános, egyházközs. elnök. Brassó. 689 2-2

Győri püspöki megye.

A bánhidai (Komárom m.) rom. kath. magyar tanítóné népiszólánál osztálytanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése 800 korona, 150 korona lakbér, míg természetben nem kap. Kötelességei: egy osztályt vezetni, leányismétlőket főlvaltva tanítani, a kántoriakban segédkezni. Tót nyelv tudása előny. Kérvények a rom. kath. iskolaszékhez *január 2-ig* beküldendő Bánhidára.

639 1-1

Kalocsai érseki megye.

Magyarkanizsára (Bács m.) rom. kath. segédkántort keresek, fizetés havonként husz korona, lakás, élelmezés. Agyneműt, mosást, világítást nem kap. Gyertyajövedelem is lesz. Orgonálásban jártnak kell lennie. Oklevél nem kell. Az állás azonnal elfoglalandó. *Kék Béla.* 704 1-1

Kassai egyházmegye.

A zsalobinai (Zemplén m.) rom. kath. kántortanítói állásra *dec. 29-ig* pályázat hirdettek. Jövedelem: 1. Mint tanítónak van: készpénzben a hitközségtől 240 kor., állam-

segély 300 kor., 24 szekér tűzifa befuvarozva és 3 hold szántóföld hasznélvezete. 2. A kántorságerért kap: 22 köböl rozset aker fejében, miscalapítványokból 6 kor., a stóla körülbelül 100 kor. Két szobás lakás mellékkelhelyiségekkel, egy 100 \square öles s egy 200 \square öles házi kert. Zsalobina, Zemplén. Szémany János, róm. kath. lelkész, iskolaszéki elnök. 690 2—2

A hernádkeresi róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetteték. Jövedelme: 16.000 \square öl szántóföld, melyek közül 8000 \square öl bérbe van adva, 1000 önként 32 koronával 256 korona, 25 köböl élet és ahhoz 20 kor., 14 korona stólaváltás, ostyasütésért 12 kor., stóla címén 180 kor., rendes iskolások után tandíj 130 kor., ismétlőiskolások után 50 kor. Pályázati nap dec. 28. d. e. 10 óra. Pályázatok címzendők *Felkelő Éle* plébános, Hernádkeresi Abaj m., u. p. Felső-Dobsza. Személyes megjelenés kívánatos. Vasúti állomás Halmaj. 705 1—1

Pécsi egyházmegye.

A somogydrávaszentmártoni róm. kath. iskolánál osztálytanítói állomásra 1905. évi január hó 1-ig pályázat hirdetteték. Javadalmazása: fizetés 600 korona, egy butorított szoba, a kert és lakás pótlására 100 korona, öt öl lőföld a leendő díjvel alappán, melyből tanterme is fűtendő. Az eddigi tanító államsegélyt is élvezeti. Tannyelv magyar, a horvátul értők előnyben részesülnek. Iskolaszékhöz címzendő kérvények Lakócsára a ker. esperesi hivatalhoz terjesztendők. 703 1—1

Pályázat a berkesdi kath. osztálytanítói állásra. Javadalmazás: egyszobás lakás butorizzal, évre 600 kor. fizetés. A hiányzó második szoba, konyha és kert fejében 120 kor. Hat km. keményfa. Gazdasági ismétlőiskoláért száz korona. Pályázati határidő 1905. január 1. Az állomás január 1-én elfoglalandó. *Iskolaszék*, Berkesd (Bárnya m.). 698 1—1

Szepesi püspöki megye.

A kvacsani (Liptó m.) róm. kath. kántortanítói állomásra 1905. évi január hó 12-ig pályázat hirdetteték. Az állomás jövedelme készpénzben s különféle címen 737 kor. 40 fillér. Szép és kényelmes lakás egy kisebb és egy nagyobb kerttel. Folyamodványok fentjelzett határigig B. *Krasznóc Mihály* nagybobroci esperesplébános-hoz nyújtandók be. 702 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A bozsoki róm. kath. kántortanítói állomásra 1905. január 12-re pályázat hirdetteték. A javadalom a következő: 1. Lakás, 2 szoba, 1 konyha, 1 éléskamra, 1 kamra, istállóval, pajtával és kerttel. 2. 5 hold szántóföld 200 kor. 3. 200 mérő buza, 200 mérő rozs 400 kor. 4. Templomról használata 20 kor. 5. Temető használata 18 korona. 6. 80 munkőteles után 137 kor. 60 fillér. 7. Ismétlőkötől 40 kor. 8. Harangozásért 88 kor. 9. Orgonálásért 11 kor. 10. Stólaris illetmény 24 kor. 11. 1 1/2 öl tűzifa 16 kor. 12. Válásalaptól 29 kor. 80 fillér. 12. A templomban végzendő előmadkozásért az alapító szándéka szerint 105 kor. Összesen 1089 kor. 40 fillér. A nyelv magyar, az állomás minél előbb elfoglalandó. Személyes megjelenés kívánatos. A kérvények bizonylataikkal együtt a szerdahelyi plébániába küldendők. Szerdahely, Vas vármegye. 696 2—2

Horvátfalva községben róm. kath. tanítói állás halálkozás folytán megürülvén, arra *folyó ér végeig* pályázat nyitották. Fizetés: szabad lakás, két szoba, konyha, pince, kamra, padlás, sertésöl, 15 mérő buza, ugyanannyi rozs. Készpénzben állami segéllyel 600 korona negyedévi utólagos részletekben fizetve. Gabona minden évben szeptember havában utólagosan adatik. Ismétlősöket tanulni tartozik és ezért minden ismétlőtől évenként egy koronát szedhet. Tannyelv német-magyar. Folyamodvány címzendő *plébánia-hivatalhoz* Bagafalva, Vas m. posta Gyánfalva. Az állás január 2-án elfoglalandó. 697 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A zala-földi (Zala m.) róm. kath. iskolánál üresedésből osztálytanítói állásra pályázat hirdetteték. Javadalmazása: fizetés 600 korona, egy butorított szoba, a kert és lakás pótlására 100 korona, öt öl lőföld a leendő díjvel alappán, melyből tanterme is fűtendő. Az eddigi tanító államsegélyt is élvezeti. Tannyelv magyar, a horvátul értők előnyben részesülnek. Iskolaszékhöz címzendő kérvények Lakócsára a ker. esperesi hivatalhoz terjesztendők. 703 1—1

dalma havi előleges részletekben fizetendő 800 korona, egy szobából álló lakás fűtéssel. Pályázni óhajló tanítók, ill. tanítónők ökövellet felszerelt folyamodványokat 1905. jan. 4-ig adalírozthoz küldjék be. Az állás 1905. évi január 6-án lesz elfoglalandó. *Schwallier Jenő* plébános, isksz. elnök Zalaszentgrót. 706 1—1

Zamárdi anyaegyházban a róm. kath. kántortanítói állás nyugdíjazás folytán megüresedett arra 1905. évi január hó 10-iki lejáratával pályázat hirdetteték. Javadalmazása 3 szoba, konyha, pince, istálló és ólak; továbbá 1/2 hely telek, melyből 8 holdat a hívek munkálnak, de a tavaszi alá valókat csak egyszer szántják. A tihanyi apátságtól 8 kor. 40 fillér, 8 mérő rozs és 32 m³ tűzifa. A hitközségtől 100 pártól páronként 1/2 mérő rozs és 35 fillér, ismétlő tandíj 58 kor., ostyasütésért 12 kor. Az adót a kántortanító fizeti. Mindezen jövedelmek a legutóbbi nyugdíjfelvételi jegyzőkönyv szerint a lakás és a szolgálmanyok béregyenértékével együtt körülbelül 1650 koronára rúgnak. Tannyelv magyar. Pályázók a fenti napon d. e. 9 órákor tartandó választáson megjelenni tartoznak. Az állás január 16-ig elfoglalandó. Felszerelt kérvények B. *Neumayer Gellért* isksz. elnök úrhoz előre beküldendők. *Az iskolaszék*, Zamárdi (Somogy megye). 700 1—1

24 eredeti dallamos praeludium

utalványon rendelve csak 1.50 kor.
utárvétele/rendelés 55 fillérrel többe
kerül.

Szeged 6. Zámbo Károly kántor.

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir.
udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utcza 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a *Szentsír* jóvágja, a *Ferencz József*-rend lovágja.

A parisi és bécsi világkialitáson stb. helyről kitüntetve.

Legelőcsöb arban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta legelőcsö-működésű rendszerint (pneumatikai) tartós, nemesnagu orgonákat szállít. 30 év óta 30 orgonát szállított. Mindenmü orgonajavításokat és hangolásokokat a legméréseltébb arban és lelkiismeretes pontossággal teljesít. Orgona jókarban tartása méréskelt arban elvállaltatik. Tervezetek és rajzok kívánatra díjtalanul.

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

UJABB KIADVÁNYAI

Uj Magyar Köszöntő.

Családi ünnepek alkalmára, valamint köszöntések. **Irta Györfly János.**
Ára kötve 1 korona.

A bor kezelése a pincében.

Most jelent meg! **Irta Czike Imre.**
Népirat 216. Ára 8 fill.

A JÓ TEHÉN

Ambrus gazda meg János gazda beszélgetése a tejelő marha vételéről.

Most jelent meg! **Irta Mócsy László.**
Népirat 218. Ára 8 fill.

Ujdonság.

JAPÁN

Történelmi, föld- és néprajzi vázlatok. **Irta dr. Szeghy Ernő.** — Ára kötve 2 korona.

Ujdonság.

Megrendelhetők:

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkereskedésében

könyvkiadóhivatalában

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. sz. Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28

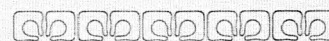
Pásztorjátékok.

Pásztorjáték.

Irta:
DOMONKOS ISTVÁN.

(Népirat 215 sz.)

Ára 20 fillér.

A megkerült gyermek

Karácsonyi pásztorjáték öt részben. — Irta és zenéjét szerzette
SZABÓ JÁNOS.

Ára 24 fillér.